

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI 2019 - 2020**

„Ungheni - oraș dinamic și atractiv pentru vizitatori și investitori”

Localitate: municipiul Ungheni

Țara: Republica Moldova

10.10.2018

Ungheni, 2018

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

Planul de dezvoltare economică locală (DEL) al municipiului Ungheni a fost dezvoltat într-un mod participativ și transparent ghidat de Parteneriatul pentru Dezvoltare Economică Locală.

Planul DEL a fost aprobat de către Consiliul local al municipiului Ungheni pe data de 7 decembrie 2018, decizia nr. 7/16.

*Acest plan a fost elaborat cu asistența tehnică a inițiativei **Primării pentru Creștere Economică** a Comisiei Europene. A fost revizuit de către experții **Băncii Mondiale**, fiind considerat corespunzător abordării Inițiativei Primării pentru Creștere Economică.*

*Conținutul aparține și rămâne responsabilitatea exclusivă a **municipiului Ungheni**.*

**Mayors for
Economic Growth**

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

CUPRINS:

Prefață	4
1. Sumar executiv	5
2. Lista de tabele și figuri	6
3. Abrevieri	6
4. Introducere	7
5. Proces de elaborare a Planului de Dezvoltare Economică Locală	8
6. Analiza economică locală	8
6.1 Analiză structurii economice locale	8
6.2 Cooperare și relaționare locală	10
6.3 Administrație prietenoasă cu businessul, transparentă și necoruptă	11
6.4 Acces la finanțare	11
6.5 Terenuri și infrastructură	12
6.6 Cadrul de reglementare și instituțional	12
6.7 Abilități și capital uman, incluziune	12
6.8 Poziționare externă și marketing	13
7. Analiza SWOT	14
8. Viziune și obiective	15
9. Planul de acțiuni	15
10. Mecanisme de finanțare	20
Anexe	22
Indicatorii și mecanismele de monitorizare.....	22
Evaluarea cooperării locale.....	26
Decizia de aderare la Inițiativa „Primarii pentru Creștere Economică”	27
Dispoziția de constituire a Grupului de lucru	28

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

Prefață

Din 2017 municipiul Ungheni a aderat la inițiativa „Primarii pentru Creștere Economică”, care susține autoritățile publice locale din țările Parteneriatului Estic să devină facilitatori activi ai creșterii economice și creării locurilor de muncă. Municipiul Ungheni și-a luat angajamentul, în baza unui proces participativ, să elaboreze Planul de Dezvoltare Economică Locală a Municipiului Ungheni pentru o perioadă scurtă pentru a identifica principalii propulsori economici locali, în baza celor mai bune practici și metodologii europene.

În procesul elaborării Planului de Dezvoltare Economică Locală a Municipiului Ungheni pentru anii 2019 – 2020 (PDEL) a fost abordată problematica dezvoltării economice locale a municipiului Ungheni în contextul competiției urbane la nivel local, național, regional și european, punând accent pe rolul autorităților publice locale și pe instrumentele utilizate în creșterea competitivității orașului. Orașele din sistemul urban european sunt astăzi în competiție pentru crearea și atragerea de activități economice care vor genera venituri. Capacitatea de generare a acestor venituri este influențată de aspecte ale economiei și ale societății urbane precum nivelul serviciilor, infrastructura, calitatea vieții, facilitățile culturale și de educație. Competiția urbană tinde să devină un concept tot mai vehiculat. Un oraș competitiv, definit doar pe baza oportunităților de investiții, nu este neapărat un oraș competitiv în termenii pe care comunitatea și autoritatea locală îi susține. Efectele pe care dezvoltarea anumitor activități economice le pot avea asupra altor dimensiuni urbane, trebuie luate la fel în considerare.

Deși o mare parte din schimbările economice locale este cauzată de factori situați dincolo de influența locală sau regională, rolul autorităților publice locale în economia urbană devine din ce în ce mai important.

Obiectivul general al dezvoltării economice locale este înlăturarea obstacolelor ce blochează calea dezvoltării economice și ameliorarea neregularităților din funcționarea imperfectă a mecanismului pieții. Cele mai comune obiective se referă la crearea de locuri de muncă, asistarea întreprinderilor existente, atragerea de noi firme, revitalizarea centrelor urbane, îmbunătățirea infrastructurii, toate într-un țel unic al promovării bunăstării comunității în dezvoltarea economiei locale. Se poate asigura o dezvoltare economică locală durabilă doar în cazul unei abordări integrate, în care se realizează un echilibru între beneficiile economice și cele sociale și de mediu.

Odată PDEL elaborat, consultat cu actorii comunitai și aprobat de către Consiliul local, va reprezenta un instrument de atragere a finanțărilor externe pentru consolidarea și dezvoltarea potențialului economic local. Inițiativa „Primarii pentru Creștere Economică” va sprijini în continuare autoritățile publice locale în identificarea oportunităților de finanțare și granturi, va oferi asistență și ajutor la pregătirea propunerilor de proiecte și se va implica la implementarea măsurilor planificate în Planul de acțiuni. Nu ne rămâne decât să ne unim eforturile în continuare pentru a realiza măsurile incluse în PDEL, astfel contribuind la îmbunătățirea calității vieții unghenenilor.

**Cu considerație,
Alexandru AMBROS,
Primarul municipiului Ungheni**

Pentru a solicita un exemplar al acestui Plan, vă rugăm să contactați:

Nume, prenume: Tincu Liliana

Funcția: Specialist pe probleme investiționale

Adresa: mun. Ungheni, str. Națională 7

Telefon: (236) 2 74 39

Fax.: (236) 2 25 77

E-mail: primaria.ungheni@gmail.com

Website: www.ungheni.md

1. Sumar executiv

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

Dezvoltarea economică a municipiului Ungheni nu reprezintă doar o problemă a autorităților publice locale, ci ține de voința și capacitatea comunității de a defini obiective strategice și de a le transpune în programe de dezvoltare durabilă în acest domeniu. Municipiul Ungheni se confruntă cu probleme specifice ale unui oraș în proces de dezvoltare continuă, iar comunitatea locală trebuie să-și asume această poziționare și să o folosească în interesul dezvoltării socio-economice locale. Ungheni are un potențial suficient pentru dezvoltarea serviciilor și cu eforturi susținute poate deveni un „ oraș al serviciilor de calitate”. Municipiul Ungheni trebuie să-și asume cu adevărat rolul de pol regional de creștere economică pe care și-l dorește. Succesul PDEL la nivel tactic și operațional depinde de capacitatea autorităților publice locale și a comunității de a forma grupuri comune de lucru (administrație - grupuri interesate) care să implementeze, monitorizeze și evalueze programele și proiectele strategice structurate.

Ne propunem ca în următorii ani municipiul Ungheni să devină **un centru regional dinamic și atractiv, creativ și competitiv, capabil să utilizeze resursele într-un mod integrat și să ofere o dezvoltare economică sustenabilă a comunității, localitate urbană cu oportunități economice inovatoare și o comunitate de afaceri implicată în viața orașului**. Aceasta este posibil de realizat doar cu implicarea fiecăruia dintre noi.

Viziunea orașului Ungheni este fundamentată pe următoarele direcții strategice de dezvoltare:

- Ungheni – oras dinamic și atractiv pentru vizitatori și investitori
- Ungheni – adevărat partener al mediului de afaceri
- Ungheni – important centru turistic urban la frontieră cu Uniunea Europeană

Ungheni – promotor al dezvoltării regionale și micro-regionale.

Obiective strategice

1. Dezvoltarea economiei locale durabile capabilă să absoarbă factorul uman local și să creeze locuri de muncă
2. Accelerarea relansării procesului investițional ca bază pentru revigorarea și dezvoltarea economică a zonei
3. Asigurarea unui management instituțional și strategic orientat spre dezvoltarea economico-socială a orașului

Pentru realizarea obiectivelor strategice se propun măsuri concrete începând cu campanii de informare privind dezvoltarea afacerilor bazate pe comercializarea produselor locale, târguri/expoziții de promovare a produselor locale, elaborare plan de marketing privind strategiile de promovare a resurselor existente, elaborare plan de investiții capitale și finalizând cu rezultate tangibile precum crearea unui portal e-business, construire centru/pavilion expozițional, amenajare piață agro – alimentară, înființare centru pentru reinserția socio-profesională a șomerilor, creare de noi microîntreprinderi, implementare proiecte investiționale de cooperare intercomunitară, aplicare bune practici în dezvoltarea investițiilor locale.

Obiectivele strategice, măsurile și planul de acțiuni propuse în cadrul PDEL au scopul de a transpune viziunea orașului în realitate. Asemănător oamenilor, afacerile se dezvoltă, de regulă, în condițiile existenței unei economii de piață și, sunt atrase de comunități vibrante care oferă standarde ridicate de viață. Crearea unui mediu de viață calitativ și atractiv va spori numărului de investitori atrași prin prisma forței de muncă disponibile și mediului ambiant plăcut al orașului.

Pentru realizarea măsurilor de susținere a dezvoltării economice locale vor fi valorificate atât sursele de finanțare locale precum și atrase resurse financiare externe (sponsori, donatori și agenți economici privați).

2. Listă de tabele și figuri

- Tabelul 1** Clasificarea întreprinderilor conform mărimii în municipiul Ungheni (2017)
- Tabelul 2** Activitatea antreprenorială după tipul și mărimea întreprinderilor (2017)
- Tabelul 3** Evaluarea cooperării locale
- Tabelul 4** Populația de 15 ani și peste din orașul Ungheni, după relația cu piața forței de muncă (ianuarie 2016)
- Tabelul 5** Analiza SWOT
- Figura 1** Structura agenților economici din orașul Ungheni după activitatea economică (2016)
- Figura 2** Structura ocupării populației din municipiul Ungheni, după activităților economice (2016)

3. Abrevieri

PDEL	Plan de Dezvoltare Economică Locală
ONG-uri	Organizații neguvernamentale
ZEL	Zona Economică Liberă
IT	Tehnologii Informaționale
SA	Societate pe Acțiuni
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
ÎMM-uri	Întreprinderi Mici și Mijlocii
APL	Autoritatea Publică Locală
Analiza SWOT	Puncte tari, puncte slabe, oportunități și riscuri
ICC	Inovativ, Creativ, Competitiv

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

4. Introducere

Municipiul Ungheni este situat pe malul râului Prut, la frontieră cu Uniunea Europeană, la o distanță de 110 km de municipiul Chișinău, 85 km de municipiul Bălți și 45 km de municipiul Iași/pe automagistrală și 21 km/ pe calea ferată, fiind supranumit, pe bună dreptate, Capitala de Vest a Republicii Moldova. Ungheniul este cel mai important punct vamal feroviar la hotar cu România.

Ungheniul este un oraș relativ mare la scara Republicii Moldova și unul destul de mic în comparație cu localitățile urbane din lume: are o suprafață totală de 16,4 km p. și numără 38 804 locuitori. Municipiul Ungheni este unul din cele mai importante orașe din Republica Moldova privind atragerea resurselor financiare din proiecte, alocarea granturilor și investițiilor pentru dezvoltarea economiei și infrastructurii orașului. Grație amplasării geografice la frontieră cu România și a căilor de tranzit și vamale de ieșire spre Europa Centrală, Ungheniul reprezintă un pol de creștere economică care atrage investitorii locali și externi. Dinamismul economic, social și cultural al municipiului Ungheni, Zona economică Liberă „Ungheni – Business” l-a transformat în cea mai atractivă destinație a investitorilor străini și a forței de muncă din regiune.

Municipiul Ungheni s-a alăturat Inițiativei „Primarii pentru creștere economică” în 2017 și a inițiat un proces participativ de susținere și dezvoltare a culturii antreprenoriale pentru a îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor din municipiul Ungheni.

În cadrul acestui proces participativ inițiat de Primăria municipiului Ungheni au participat actori comunitari din toate sectoarele, care au lucrat împreună pentru a stimula potențialul economic al municipiului Ungheni care să conducă la dezvoltarea durabilă economică a acestuia. S-a ajuns la concluzia că crearea unui parteneriat viabil între acești actori locali va contribui la identificarea soluțiilor pentru nevoile economice comune și aplicarea lor în practică.

A exercita dezvoltarea economică locală înseamnă a ridica competitivitatea economică a municipiului Ungheni în scopul îmbunătățirii potențialului economic. Pentru crearea competitivității la nivel de comunitate este necesară identificarea problemelor actuale (punctele slabe), problemele potențiale (generate de amenințările identificate care pot proveni din mediul extern), punctele de sprijin în abordarea viitorului (punctele tari) și condițiile favorabile ce merită a fi exploatate (oportunitățile).

PDEL al municipiului Ungheni pentru anii 2019 – 2020 are la bază politicile publice locale și sectoriale care vizează dezvoltarea socio-economică a municipiului Ungheni, și anume:

- Planul Local de Dezvoltare Durabilă Agenda Locală 21 Ungheni 2017 - 2017
- Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Ungheni 2014 – 2020
- Planul Urbanistic General al orașului Ungheni 2014 – 2030.

PDEL al municipiului Ungheni reprezintă un document sectorial de politici publice care vizează dezvoltarea economică a municipiului Ungheni, fiind corelat cu cele mai importante documente de politici în domeniul dezvoltării economice naționale și regionale. PDEL a fost elaborat în parteneriat cu sectorul privat și societatea civilă în baza standardelor și recomandărilor inițiativei „Primarii pentru creștere economică” și nu înlocuiește planurile existente. El este axat pe dezvoltarea sectorului privat întru sporirea creșterii economice. Acest plan a fost elaborat prin dialog și strânsă cooperare cu sectorul privat și sectorul asociativ, cu asistență din partea inițiativei „Primarii pentru Creștere Economică”, care va participa și la implementarea și monitorizarea acestuia. Vor fi căutate surse externe de finanțare pentru activitățile incluse în Planul de acțiuni, precum și vor fi alocate resurse financiare din bugetul local.

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

5. Procesul de elaborare a Planului de Dezvoltare Economică Locală a municipiului Ungheni

Orice comunitate urbană modernă trebuie să adopte și să promoveze o viziune strategică privind dezvoltarea economică. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resursele umane, materiale și financiare foarte prețioase. Experiența internațională arată că proiectele și programele de dezvoltare economică locală funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de elaborare a PDEL al municipiului Ungheni a cuprins definirea reperelor strategice de dezvoltare economică a municipiului Ungheni pe o perioadă de 2 ani. Principalele etape metodologice de realizare a PDEL au fost următoarele:

- ✚ analiza economică locală și articularea cu documentele strategice existente privind dezvoltarea socio-economică a municipiului Ungheni
- ✚ stabilirea viziunii asupra dezvoltării economice a municipiului Ungheni în următorii 5 ani
- ✚ elaborarea planului de acțiuni și identificarea mecanismelor de finanțare

La baza PDEL al municipiului Ungheni au stat următoarele principii:

- Orientare mai puternică spre nevoile mediului de afaceri
- Plan de dezvoltare economică locală actual și adaptat la necesități
- Echilibru
- Valorificarea competențelor locale
- Eficiența investițională
- Dezvoltarea durabilă/ responsabilitate pentru viitor
- Cooperare
- Competitivitate pe plan regional și internațional.

6. Analiza economică locală

6.1 Analiza structurii economice locale

Sectorul economic al municipiului Ungheni în anul 2017 a fost reprezentat de cca 2438 de agenți economici (întreprinderi cu drept de persoane fizice, întreprinderi cu drept de persoane juridice). Printre cele mai răspândite forme organizatorico-juridice ale activităților economice din localitate au fost societățile cu răspundere limitată.

Tabelul 1. Clasificarea întreprinderilor conform mărimii în municipiul Ungheni (2017)

Categorii/număr de întreprinderi	Numărul angajaților	Vânzări anuale, mii MDL
Întreprinderi micro	Cel mult 9 salariați	Realizează o cifră anuală de afaceri de până la 9 milioane de lei sau deține active totale de până la 9 milioane de lei
360	360	53 471 411,00
Întreprinderi mici	De la 10 până la 49 de salariați	Realizează o cifră anuală de afaceri de până la 25 de milioane de lei sau deține active totale de până la 25 de milioane de lei
230	1 005	205 743 622,00
Întreprinderi mijlocii	De la 50 până la 249 de salariați	Realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei sau deține active totale de până la 50 de milioane de lei
428	5 204	1 637 215 864,00

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

Întreprinderi mari	De la 250 de salariați și mai mult	Cifra de afaceri anuală netă sau activele totale peste plafoanele menționate anterior
8	2 985	2 222 777 835,00
TOTAL: 1026		

Tabelul 2. Activitatea antreprenorială după tipul și mărimea întreprinderilor (2017):

Tip de întreprindere	Venituri din vânzări, mii lei	Numărul mediu anual al salariaților, persoane	Remunerarea muncii, mii lei
Industria extractivă și prelucrătoare	1 585 656,4	3 167	6, 324
Energia electrică și termică, gaze și apă	5 601,9	468	6, 324
Construcții	148 523,8	171	3 814
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	523 920,7	1787	4190
Transport și depozitare	2 418,5	258	7300
Agricultură	31 940 (tone)	143	3, 483
Total			

Din totalul de agenți economici de 2438, întreprinderile cu drept de persoane fizice reprezintă 72,8%, iar întreprinderile cu drept de persoane juridice reprezintă 27,2%. În municipiul Ungheeni sunt înregistrate 125 ONG-uri.

În general, numărul de întreprinderi din localitate și formele organizatorico-juridice se înscriu într-o situație favorabilă, specifică localităților urbane moderne. Diversificarea sectorului economic și a modalității de finanțare a afacerilor a determinat dinamici accelerate de creștere a activităților întreprinderilor cu drept de persoane juridice în care predomină societățile cu răspundere limitată. Forma preponderentă de proprietate a subiecților economici este cea privată. De fapt atragerea investițiilor străine constituie o prioritate și pentru administrația publică locală.

Cea mai consacrată activitate economică în localitate la începutul anului 2016, a fost cea de comerț. Astfel, ponderea numărului de întreprinderi de comerț a fost de cca 44,3% (fig.1-2). Situația dată a fost determinată de creșterea masivă a numărului de agenți economici care se profilează în comerț.

A doua pondere, după întreprinderile comerciale, a fost deținută de întreprinderile din domeniul tranzacțiilor imobiliare (cca 14,5% din numărul de întreprinderi). O pondere destul de favorabilă o dețin și întreprinderile din industria de prelucrare (cca 12,3%). Aceste activități cuprind cca 33% din numărul total de angajați din localitate, și realizează cca jumătate din cifra de afaceri agregată din localitate.

Industria mun. Ungheeni. Orașul are o industrie diversificată, fiind reprezentată de întreprinderi din industria alimentară, ușoară, de confecții și a materialelor de construcție. În sectorul industrial activează peste 38 de întreprinderi. În industria alimentară principalele întreprinderi sunt: „Ungheeni-Vin” care se ocupă cu producerea vinului, S.A. „Cereale-Prut”, S.R.L. "Danova-Prim". În industria ușoară și de confecție activează: S.R.L. „Moldabela”, producător de covoare, ÎCS "Lear Corporation" S.R.L. care se ocupă cu confecționarea huselor având circa 2000 de angajați.

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

Industria ușoară este una din subramurile cele mai reprezentative ale orașului. În 1980 a fost fondată întreprinderea „Covoare-Ungheni”, care este cea mai mare fabrică de covoare din Moldova cunoscută de către cumpărătorii din țară și de peste hotare pentru calitatea și originalitatea covoarelor. În 2001, fabrica „Covoare Ungheni” a fost divizată în două întreprinderi separate: „Moldabela”, care produce covoare și „Covoare Ungheni”, care produce fibre textile – materie primă pentru covoare. Produsele „Moldabela” sunt exportate în aproximativ 30 de

state din întreaga lume: Uniunea Europeană, CSI, America și Asia. În domeniul construcției activează 2 întreprinderi ce confecționează materiale de construcție: „Javelin N.A.” S.R.L. și „BNV” S.R.L. În domeniul ceramicii - „Ceramica-Ungheni” S.A., unica întreprindere de ceramică din republică. În domeniul transporturilor activează 3 întreprinderi.

ZEL „Ungheni-Business”. Pe data de 25.07.2002 s-a înființat Zona Economică Liberă “Ungheni-Business” pe un termen de 25 ani cu o suprafață de 42,34 ha, amplasată în partea de nord-vest, în zona industrială a orașului Ungheni cu acces la calea ferată, care face posibilă legătura cu nordul, centrul, și sudul Republicii, cât și cu exteriorul. ZEL a fost creată pe baza a 13 întreprinderi de diferite ramuri, unde exista deja toată infrastructura necesară pentru dezvoltarea afacerii (acces la drumuri auto locale și internaționale, acces la calea ferată de tip european și rusesc, apeducte, canalizare, sisteme de telecomunicații și termoficare, gazificare, energie electrică, depozite).

Pe teritoriul Zonei Economice Libere “Ungheni-Business” sunt înregistrați 36 de rezidenți, dintre care întreprinderi cu capital din Italia, Austria, România, Rusia, Belgia, SUA, Franța, etc. În cadrul întreprinderilor rezidenți activează 2258 de persoane, iar volumul total de investiții în zona liberă a atins nivelul de 69,2 mil. dolari SUA. Principalul gen de activitate al rezidenților este producția industrială (91,8% din vânzările totale). Unul dintre cei mai mari rezidenți în ZEL „Ungheni-Business” este corporația americană „Lear”, care produce huse și alte articole din textile pentru industria de automobile. Cea mai mare parte a producției industriale, circa 78%, a fost exportată, iar pe teritoriul Republicii Moldova a fost livrat 7%.

Dezvoltarea cu succes a ZEL „Ungheni-Business” se datorează mai ales proximității graniței cu Uniunea Europeană. Deși impactul economic și social (materializat prin salarii, locuri de muncă, taxe și impozite etc.) al marilor companii este net superior întreprinderilor micro, mici și mijlocii, putem afirma că IMM-urile sunt cele care conferă stabilitate economiei locale. Motivul pentru care se poate afirma că IMM-urile au capacitatea de a fi coloana vertebrală a unei dezvoltări economice durabile la nivel local este stabilitatea acestora.

6.2 Cooperare și relaționare locală

Conceptul Inițiativei „Primării pentru Creștere Economică” consideră că principalele aspecte care au un impact direct asupra capacității sectorului privat de a crește și a se dezvolta și care pot fi influențate de actorii locali sunt reprezentate în imaginea de mai jos:

Cooperarea și relaționarea locală este un mod de a obține o viziune locală mai largă și de a aduce cunoștințe noi pentru a îmbunătăți politicile locale. Poate stimula caracterul inovator al acțiunilor de

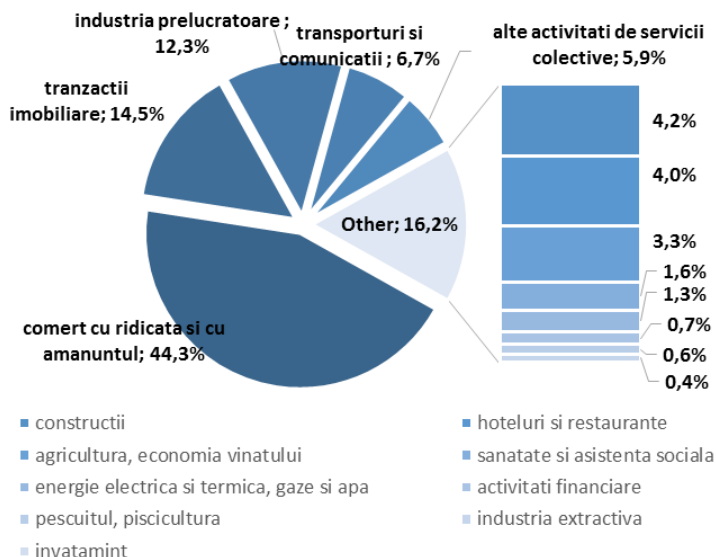

Figura 1 Structura agenților economic din or.Ungheni după activitatea economică (2016)

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

dezvoltare locală și poate contribui la o creștere a competitivității orașului prin: consolidarea capacităților și atragerea unor parteneri de afaceri noi; difuzarea de inovare, know-how; dezvoltarea de noi competențe.

Coperarea locală aduce o plus valoare dezvoltării locale. Cooperarea poate evolua în etape, de la schimburi de experiență la transferul de practici promițătoare către o activitate comună. Cooperarea cu instituții, întreprinderi și organizații poate reprezenta un instrument strategic pe care autoritatea publică locală îl poate utiliza pentru a implementa anumite proiecte sau pentru a pune în comun resurse și expertiză complementare.

6.3 Administrație prietenoasă cu businessul, transparentă și necoruptă

Avantajul creșterii economice în municipiul Ungheni depinde de calitatea managementului urban și de politicile privind infrastructura edilitară. Alți factori ce afectează productivitatea muncii într-o economie locală includ construcția de locuințe, serviciile de sănătate, educație, precum și posibilitatea formării și perfecționării profesionale. Un alt aspect important este legat de formalitățile pe care firmele trebuie să le îndeplinească pentru a se putea localiza pe teritoriul municipalității. În municipiul Ungheni în ultima perioadă se resimt eforturile și investițiile făcute pentru modernizarea infrastructurii și a serviciilor publice locale, care au îmbunătățit rapid climatul de afaceri în municipiul Ungheni și au sporit atractivitatea investițională. Astfel, autoritățile publice locale din municipiul Ungheni sunt cunoscute ca având o atitudine favorabilă afacerilor.

Primăria municipiului Ungheni dezvoltă instrumente și mecanisme specifice pentru asigurarea transparenței activității instituțiilor publice și realizează acțiuni concrete pentru îmbunătățirea gradului de comunicare cu publicul precum și a colaborării inter și intrainstituționale. Sunt utilizate noi tehnologii informaționale în vederea creșterii transparenței serviciilor publice.

Pentru asigurarea transparenței și promovarea unei administrații publice locale necorupte, autoritățile publice locale din Ungheni au implementat diverse instrumente de implicare a cetățenilor și actorilor locali în procesul decizional, de consultare și creare a bunelor practici de eficientizare și modernizare a serviciilor publice locale. Prin intermediul celor peste 90 ONG-uri active locale, 7 Grupuri de Inițiativă Locale și structurile consultative create se găsesc soluții eficiente pentru problemele locale și se câștigă angajamentul actorilor comunitari de a se implica și a asigura ca administrația publică locală să fie una transparentă, deschisă spre colaborare și necoruptă. Buna guvernare, lipsa corupției și autorități publice locale eficiente stimulează spiritul antreprenorial și promovează creșterea și dezvoltarea sectorului privat.

6.4 Acces la finanțare

Economia orașului Ungheni se prezintă ca una din cele mai dinamice și diversificate economii ale orașelor potențiale poli de creștere din Republica Moldova. Amplasarea geografică, o bună accesibilitate rutieră și feroviară, asigură avantaje majore pentru impulsivitatea dezvoltării economice a orașului. Forța de muncă, prin nivelul scăzut de salarizare față de competitorii regionali reprezintă un alt avantaj competitiv. Orașul este atractiv prin poziția sa de graniță, ca centru logistic de tranzit. În același timp se poate constata că sectoarele economice cu potențial din zona respectivă sunt insuficient exploatate sau subfinanțate având la bază cauze precum slaba pregătire antreprenorială în special în rândul tinerilor, insuficiența structurilor de sprijin pentru dezvoltarea afacerilor, politici de marketing și promovare ineficientă, acțiuni nesemnificative pentru atragerea investitorilor strategici. În ultimii ani, se înregistrează o creștere a numărului întreprinderilor mici și mijlocii cu orientare spre domeniul comerțului și serviciilor.

În municipiul Ungheni activează filialele mai multor bănci comerciale, care oferă oportunități de finanțare și susținere a antreprenorilor. Nu există impedimente pentru obținerea autorizației de funcționare a unităților comerciale, care se face într-o perioadă redusă de timp.

6.5 Terenuri și infrastructură

Teritoriul municipiului Ungheni este la hotarul de vest al Republicii Moldova, pe râul Prut. Suprafața totală a orașului constituia 1643 ha, aflat în intravilanul localității. Orașul nu dispune de teren în extravilan.

Datorită faptului că municipiul Ungheni se află la Prut și că fostele sate fac parte din oraș (ex. Berești, Mânzăteștii-Vechi, Dănuțeni), o mare parte a teritoriului orașului este ocupată de case individuale de locuit (zonele periferice). În partea centrală a orașului și în cartierul Tineretului predomină blocurile locative multietajate (2, 3, 5 și 9 nivele). În partea de nord-est a orașului, pe o suprafață de aproximativ 84 hectare, este amplasată zona industrială și de producție.

Din terenurile destinate transportului predomină cele destinate transportului feroviar (cca 100 ha). La fel, teritoriul orașului este traversat de drumuri naționale (25 ha), restul străzilor fiind proprietate a orașului.

Orașul se caracterizează prin ponderea însemnată a terenurilor pentru construcția de locuințe, obiective sociale și alte edificii publice, urmate de cele destinate activităților industriale, transport și telecomunicații.

Zonele de odihnă și agrement sunt amplasate mai mult în centrul orașului, cu excepția zonelor din preajma lacurilor și râului Prut.

Situația economică și poziția geografică oferă regiunii un șir de avantaje în dezvoltarea sistemului de transport local și a celui național. Valorificarea acestora poate oferi un plus în relansarea economiei locale, dar și a celei naționale în ansamblu. Ungheniul poate fi „poarta” prin care să crească exporturile către Europa de Vest. Punctul de frontieră Ungheni (calea ferată) este unica legătură directă cu vestul continentului. Grație dorinței de integrare a Moldovei în UE, rolul acestui punct de frontieră poate să crească semnificativ în următorii ani.

6.6 Cadrul de reglementare și instituțional

Într-o economie de piață, competitivitatea depinde nu numai de performanța întreprinderilor, ci și de mediul de afaceri, care stabilește norme, creează stimulente, oferă oportunități. Realizarea și menținerea unui mediu de afaceri cât mai propice ocupă un loc important pe agenda politicilor publice locale. Eforturile de eliminare a reglementărilor inutile și de simplificare a celorlalte au adus claritate și au redus sarcina administrativă suportată de agenții economici. Reforma cadrului de reglementare a reușit, într-o oarecare măsură, să simplifice interacțiunea dintre întreprinderi și stat în diferite domenii, cum ar fi înregistrarea noilor afaceri, autorizarea, licențierea, controlul de stat etc.

Republica Moldova a cunoscut progrese în ceea ce privește susținerea IMM-urilor, Legea nr. 206-XVI din iulie 2006 privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii stipulează principalele prevederi care reglementează IMM-urile.

În vederea susținerii activității antreprenorilor locali din municipiul Ungheni activează diverse organizații care prestează servicii de consultanță cât și asistență tehnică pentru lansarea, susținerea și dezvoltarea unei afaceri. Datorită activității diversificate a agenților economici dar și a implementării diferitor tipuri de proiecte specifice zonei transfrontaliere, constatăm existența unui spectru amplu de servicii ale organizațiilor de consultanță. Casa antreprenoriatului, Centrul de Suport al Businessului și incubatorul de business create în cadrul unui proiect cu finanțare europeană constituie un cadru instituțional eficient de susținere, încurajare și oferirea asistenței tehnice și consultanței specializate pentru noile afaceri.

6.7 Abilități și capital uman, incluziune

Garantarea faptului că cetățenii dispun de competențele necesare pentru a reuși pe piața forței de muncă este esențială pentru îmbunătățirea **creșterii economice și a ocupării forței de muncă**. În municipiul Ungheni există un bun potențial de creștere a sectorului privat și de modernizare a sectorului în general.

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

Reducerea efectivului populației Republicii Moldova, în ultimii 20 de ani a afectat grav evoluția pieței forței de muncă din republică, activitatea economică și calitatea vieții populației. Polarizarea socială și emigrația forței de muncă au devenit fenomene curente pentru republică.

Efectele nocive ale recesiunii economice au avut o incidență negativă puternică mai ales asupra situației forței de muncă din alte localități decât municipiile Chișinău și Bălți. Cu regret, dar în republică se manifestă din ce în ce mai amplu fenomenul inactivității economice. Numai în ultimii 11 ani efectivul populației inactice din republică a sporit cu cca 56%, în timp ce în mediul urban creșterea a fost de cca +32%. Fenomenele defavorabile se manifestă cu intensitate mai mare dincolo de limitele municipiului Chișinău, în care s-a concentrat mai mult de jumătate din activitățile economice din republică.

În aceste împrejurări, în anul 2016 (an pentru care a fost posibilă deducerea indicatorilor ocupaționali), în orașul Ungheni s-a înregistrat un efectiv al populației economic active de 20,155 mii persoane, în condițiile unui efectiv de 32,4 mii persoane în vârstă de muncă. Dintre persoanele economic active cca 19,3 mii de persoane erau ocupate, iar 803 persoane se aflau în șomaj (tab.5).

Tablelul 4. Populația de 15 ani și peste din orașul Ungheni, după relația cu piața forței de muncă (ianuarie 2016)

Indicatori	2016
Total populație	30804
Rata generală de activitate	61,9%
Rata generală de ocupare	59,5%
Rata șomajului	4,0%
Rata generală de inactivitate	38,0%

Indicatorii activității economice a populației din Ungheni se manifestă mai favorabil ca indicatorii similari pe republică. Rata generală a activității economice în Ungheni (61,9%) a depășit semnificativ media pe republică (41,6%), situându-se și peste rata generală de activitate înregistrată în mediul urban din republică (47,2%). Rata de ocupare a populației din localitate înregistrează valori superioare situației generale pe republică (59,5% față de 38,5%). Această situație vorbește despre o funcționalitate mai mare a economiei din localitate, comparativ cu situația din celelalte orașe din republică.

Rata șomajului înregistrat din Ungheni (4%) este net inferioară față de rata generală pe republică (7,4%), fiind cu mult mai mică decât rata șomajului din localitățile urbane (9,6%). Prin urmare, pe piața muncii din orașul Ungheni se atestă o situație puternic favorabilă decât media pe republică. Astăzi, cea mai mare parte a populației din localitate este ocupată în activități educaționale, sănătate și administrare (cca 33,1% din populația ocupată), lucru valabil și pentru alte localități din republică (fig.2).

Ocuparea în activitățile tradiționale a republicii, în care real se produc bunurile este suficient de mare (mai mult de 40%). Un aspect destul de favorabil pentru localitate este ocuparea în industrie, care a reprezentat aproape 30% din ocuparea totală (fig.2). Activitățile de sănătate și asistență socială au o cotă de cca 12,8% din populație ocupată, iar în celelalte domenii de activitate sunt antrenate cca 1/4 din populația ocupată a orașului.

Importanța capitalului uman și cea a atragerii de investiții străine directe au un impact semnificativ asupra creșterii economice și se influențează reciproc prin efecte de complementaritate.

Pe de o parte, un nivel

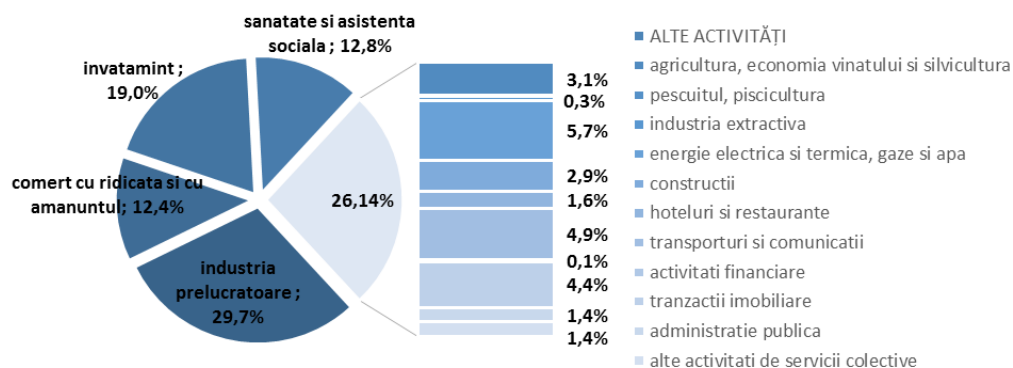

Figura 2. Structura ocupării populației din municipiul Ungheni, după activitățile economice (2016)

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

ridicat al capitalului uman crează un climat mai atractiv pentru investitori. Acest lucru este posibil atât prin efectele directe pe care le are forța de muncă înalt calificată, cât și prin cele indirecte, precum sporirea stabilității climatului socio-politic și economic. Pe de altă parte, prezența firmelor multinaționale determină creșterea stocului de capital uman, întrucât acestea sunt furnizori activi de programe educaționale și de training, contribuind astfel la dobândirea de noi cunoștințe și abilități.

6.8 Poziționare externă și marketing

Municipiul Ungheni este un important oraș din partea central-vestică a Republicii Moldova, fiind reședința raionului Ungheni. Ungheniul este situată pe malul estic al Prutului, în dreptul satului omonim din România, cu care a alcătuit în trecut aceeași localitate. Situația geografică specială, la răscruce de drumuri, a constituit cheia pentru ascensiunea Ungheniului la statutul de urbe.

Cu o populație de peste 38 de mii de locuitori este al 7-lea oraș ca mărime din țară și cel mai mare din Regiunea de Dezvoltare Centru.

Primăria municipiului Ungheni dispune de o pagină WEB funcțională - <http://ungheni.md>. Municipiul Ungheni dispune de un ghid investițional, dar care necesită a fi actualizat. Evenimentele ce promovează imaginea orașului sunt cele socio-culturale (festivaluri și concerte) și economice (forumuri investiționale, misiuni economice). În 2016, a fost creată Asociația Băștinașilor "Ungheneni de Pretutindenii", care susține și promovează dezvoltarea economică locală în rândul diasporei. Pentru susținerea activității antreprenorilor locali din municipiul Ungheni, activează diverse organizații care prestează servicii de consultanță și asistență tehnică pentru lansarea, susținerea și dezvoltarea unei afaceri.

7. Analiză SWOT - puncte tari, puncte slabe, oportunități și riscuri

Tabel 5. Analiza SWOT

Strengths/Puncte tari	Weaknesses/Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">• Oraș de frontieră• Amplasarea geografică favorabilă• Poziția transfrontalieră în apropierea graniței cu UE/România• Acces la transport naval• Sector asociativ dezvoltat• Zona Economică Liberă• Agenți economici mari• Piață imobiliară dezvoltată• Potențial turistic existent• Mass-media locală dezvoltată• Infrastructură dezvoltată• Nodul de cale ferată• Atractivitatea mun. Ungheni ca loc de trai• Rețea dezvoltată a organizațiilor societății civile• Experiența avansată în dezvoltarea și implementarea proiectelor de cooperare locală și transfrontaliere	<ul style="list-style-type: none">• Stagnarea economică a localității în condiții de criză regională• Deficiențe de infrastructură• Lipsa de resurse naturale• Lipsa locurilor de muncă• Migrația intensă a populației active• Rezerva de intravilan epuizată• Lipsa infrastructurii rutiere peste frontiera de stat• Dezvoltarea slabă a turismului• Cooperare insuficientă pentru extinderea serviciilor în cartierele periferice• Lipsa culturii antreprenoriale• Prevalarea proiectelor de cooperare non-economică• Lipsa inițiativelor de creare a parteneriatelor public-privat (Legea nr.179 din 10.07.2008 cu privire la parteneriatul public – privat)• Un dialog public-privat adesea formal, cu implicarea insuficientă a sectorului privat
Opportunities/Oportunități	Threats/Pericole
<ul style="list-style-type: none">• Dezvoltarea unor politici de atragere a investițiilor în domenii economice cu valoare adăugată mare• Gazoductul Iași-Ungheni• Proiecte europene• Participarea în proiecte naționale și internaționale	<ul style="list-style-type: none">• Migrația externă și exodul de specialiști calificați• Cadrul legal rigid nefavorabil• Instabilitate politică• Criza economică• Calamitățile naturale (inundațiile și secetele)

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

<ul style="list-style-type: none">• Investiții străine• Dezvoltarea relațiilor transfrontaliere• Aderarea la Uniunea Europeană• Climat favorabil de colaborare între autorități publice de diferite niveluri• Dezvoltarea progresului tehnologic• Programe naționale și internaționale de susținere a cooperării și parteneriatelor locale	<ul style="list-style-type: none">• Implicarea factorului politic în activitatea și cooperarea comunității de afaceri
---	---

8. Viziune și obiective de dezvoltare

Viziune 2020

Ungheeni - un centru regional dinamic și atractiv, creativ și competitiv, capabil să utilizeze resursele într-un mod integrat și să ofere o dezvoltare economică sustenabilă a comunității, localitate urbană cu oportunități economice inovatoare și o comunitate de afaceri implicată în viața orașului.

Viziunea orașului Ungheeni este fundamentată pe următoarele direcții strategice de dezvoltare:

Ungheeni – oras dinamic și atractiv pentru vizitatori și investitori

Ungheeni – adevărat partener al mediului de afaceri

Ungheeni – important centru turistic urban la frontieră cu Uniunea Europeană

Ungheeni – promotor al dezvoltării regionale și micro-regionale

Obiective strategice

1. Dezvoltarea economiei locale durabile capabilă să absoarbă factorul uman local și să creeze locuri de muncă
2. Accelerarea relansării procesului investițional ca bază pentru revigorarea și dezvoltarea economică a zonei
3. Asigurarea unui management instituțional și strategic orientat spre dezvoltarea economico-socială a orașului

9. Plan de Acțiuni 2019 - 2020

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

PLANUL DE ACȚIUNI 2019 - 2020

<i>Elementele constitutive</i>	<i>Obiectivele principale</i>	<i>Acțiuni / Idei de proiect</i>	<i>Durata (start/finiș)</i>	<i>Partenerii implicați</i>	<i>Costul estimat (MDL)</i>	<i>Rezultate</i>	<i>Indicatorii de monitorizare</i>
Cooperare și relaționare locală Terenuri și infrastructură Poziționare externă și marketing	1. Dezvoltarea economiei locale durabile capabilă să absoarbă factorul uman local și să creeze locuri de muncă	1.1 Organizare campanii de informare privind dezvoltarea afacerilor bazate pe comercializarea produselor locale	2019-2020	Primăria Ungheeni 5 ONG-uri 7 Grupuri de inițiativă Locală (GIL) Donatori interni și externi	39 000	2 Campanii de informare desfășurate	150 Potențiali antreprenori informați și încurajați să-și deschidă propriile afaceri
		1.2 Organizare târg/expoziție de promovare a produselor locale	2020	Primăria Ungheeni 7 Primării limitrofe 5 ONG-uri 7 GIL 5 Unități economice Donatori interni și externi	195 000	1 Târg/expoziție de promovare a produselor locale realizat	7 Produse de meșteșugărit și 11 produse alimentare ecologice lansate pe piață
		1.3 Elaborare plan de marketing privind strategiile de promovare a resurselor existente	2019-2020	Primăria Ungheeni 3 ONG-uri 15 Unități economice Donatori interni și externi	97 500	1 Plan de marketing elaborat	275 Unități economice beneficiare ale planului de marketing diseminat
		1.4 Creare portal e-business	2019- 2020	Primăria Ungheeni 3 ONG-uri Donatori interni și externi	50 700	1 Portal e-business 1 Bază de date creată despre unitățile economice locale	475 Unități economice locale promovate pe plan național și internațional
		1.5 Construire centru/pavilion expozițional	2019 - 2020	Primăria Ungheeni 7 Primării limitrofe Donatori interni și externi	9 750 000	1 Centru/pavilion construit pentru organizare de târguri/ expoziții de promovare a produselor locale	65 Unități economice participante la târguri - expoziții
		1.6 Amenajare locație de comercializare permanentă a produselor autohtone ecologice	2019- 2020	Primăria Ungheeni 3 ONG-uri 3 GIL Donatori interni și externi	487 500	1 Locație de comercializare amenajată în Cartierul Dănuțeni	15 locuri de muncă create

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

		1.7 Amenajare piață agro – alimentară	2019-2020	Primăria Ungheeni 5 ONG-uri 3 GIL 25 Unități economice Donatori interni și externi	5 850 000	1 Piață agro – alimentară amenajată în Cartierul Tineretului	45 locuri de muncă create 11 produse autohtone ecologice oferite consumatorilor (fructe, legume, lactate etc.)
		1.8 Dezvoltare parteneriate europene pentru promovarea inovării și cunoștințelor IT	2019-2020	Primăria Ungheeni 3 ONG-uri 4 Instituții publice 5 Unități economice Donatori interni și externi	39 000	2 Acorduri de parteneriat semnate cu instituții interesate din orașele înfrățite Cluj-Napoca și Sector 5 București, România	4 Instituții publice 5 Unități economice implicate în promovarea inovării și cunoștințelor IT
		1.9 Dezvoltare și modernizare infrastructură TIC la nivelul sectorului public și privat	2019-2020	Primăria Ungheeni 9 ONG-uri 7 GIL 2 Instituții publice 15 Unități economice Donatori interni și externi	780 000	Infrastructură TIC dezvoltată în sectorul public și privat	6 Grădinițe de copii 1 Palat de cultură 1 Centru multifuncțional 15 Unități economice cu Infrastructură TIC dezvoltată/modernizată
		1.10 Formare clustere în domeniul construcții	2019-2020	Primăria Ungheeni 3 ONG-uri 5 GIL 11 Unități economice Donatori interni și externi	29 250	1 Cluster creat în domeniul construcții cu tradiții și perspective de creștere a pieței	11 Agenți economici membri activi ai clusterului creat
		1.11 Modernizare sistem de bugetare pe programe/performance	2019-2020	Primăria Ungheeni 2 ONG-uri Donatori interni și externi	87 750	1 Sistem modernizat de bugetare pe programe /performance implementat la nivelul instituțiilor publice locale	15 Instituții publice implicate în implementarea sistemului modernizat de bugetare pe programe
		1.12 Elaborare plan de investiții capitale	2019- 2020	Primăria Ungheeni 3 ONG-uri 7 GIL 2 Instituții publice 3 Unități economice Donatori interni și externi	195 000	1 Plan de investiții capitale elaborat pe cel puțin 7 ani în vederea finanțării obiectivelor prioritare ale comunității	15 Instituții publice 25 Unități economice cuprinse în planul de investiții capitale

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

Cadru de reglementare și instituțional Cooperare și relaționare locală Abilități și capital uman, Incluziune	2. Accelerarea relansării procesului investițional ca bază pentru revigorarea și dezvoltarea economică a zonei	2.1 Actualizare și elaborare sisteme de planificare	2019-2020	Primăria Ungheni 2 ONG-uri 7 GIL 7 Unități economice Donatori interni și externi	117 000	1 Plan Urbanistic General actualizat 1 Plan Urbanistic zonal elaborat	15 Instituții publice 65 Unități economice consultă și utilizează documentele actualizate/elaborate
		2.2 Creare de noi microîntreprinderi	2019-2020	Primăria Ungheni 3 ONG-uri 2 Instituții publice Donatori interni și externi	975 000	1 Program elaborat privind dezvoltarea microîntreprinderilor noi decâtre tineri, inclusiv femei	10 Microîntreprinderi create de întreprinzători tineri
		2.3 Aplicare sistem de taxe stimulatativ pentru înființarea IMM-urilor	2019-2020	Primăria Ungheni 2 ONG-uri 5 Unități economice 1 Cluster Donatori interni și externi	312 000	1 Sistem de taxestimulatativ pentru înființarea IMM-urilor stabilit și aplicat	25 Întreprinderi mici și mijlocii beneficiare ale sistemului de taxestimulatativ creat
		2.4 Dezvoltare servicii specializate de suport în afaceri	2020	Primăria Ungheni 3 ONG-uri CCI filiala Ungheni Donatori interni și externi	487 500	Tipuri noi de servicii specializate identificate pentru întreprinzători consacrați și start-up-uri	65 întreprinzători pe diverse domenii de activitate beneficiare ale noilor servicii specializate
		2.5 Elaborare ghid al investitorului	2019-2020	Primăria Ungheni 3 ONG-uri 2 Instituții publice Donatori interni și externi	195 000	1 Ghid al investitorului elaborat	275 Unități economice beneficiare ale Ghidului investitorului elaborat
		2.6 Creare parteneriate pentru prestarea serviciilor de formare profesională	2019-2020	Primăria Ungheni 3 ONG-uri 2 Instituții publice Donatori interni și externi	31 200	4 Acorduri de parteneriat pentru prestarea serviciilor de formare profesională elaborate	4 Instituții de învățământ 3 Instituții publice 12 Unități economice partenerie fac schimb de experiență privind prestarea serviciilor de ocupare a forței de muncă
		2.7 Înființare centru pentru reinsertia socio-profesională a șomerilor	2019-2020	Primăria Ungheni 3 ONG-uri 2 Instituții publice Donatori interni și externi	975 000	1 Centru creat pentru reinsertia socio-profesională a șomerilor	480 de șomeri instruiți și/sau reprofilați anual

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

Cooperare și relaționare locală Acces la finanțare Poziționare externă și marketing	3. Asigurarea unui management instituțional și strategic orientat spre dezvoltarea economico-socială a orașului	3.1 Conectare localități rurale adiacente la rețelele publice edilitare	2019-2020	Primăria Ungheni 10 Primării din mediul rural 3 ONG-uri 7 GIL 3 Întreprinderi Municipale Donatori interni și externi	195 000	1 Plan de conectare a localităților rurale adiacente la rețelele publice edilitare urbane elaborat	10 Localități rurale adiacente planificate spre conectare la rețeaua de apă și canalizare și sistemul integrat de colectare a deșeurilor în anii 2020-2023
		3.2 Implementare proiecte comune privind managementul serviciilor publice	2019-2020	Primăria Ungheni 13 Primării din mediul rural 10 ONG-uri 17 GIL 3 ÎM Donatori interni și externi	2 925 000	3 Proiecte integrate privind managementul serviciilor publice implementate de Primăria Ungheni și 10 Primării din mediul rural	89 000 cetățeni beneficiari ai serviciilor publice îmbunătățite în localitățile lor învecinate cu municipiul Ungheni
		3.3 Elaborare proiecte investiționale de cooperare intercomunitară	2019-2020	Primăria Ungheni 10 Primării din mediul rural 5 ONG-uri 3 GIL 3 ÎM Donatori interni și externi	58 500	3 Proiecte investiționale comune cu 10 UAT-uri din vecinătate elaborate și aplicate pentru dezvoltarea durabilă a zonei	89 000 cetățeni beneficiari ai proiectelor investiționale comune
		3.4 Promovare oportunități de extindere a afacerilor din mediul urban în mediul rural	2019-2020	Primăria Ungheni 10 Primării din mediul rural 3 ONG-uri 2 Instituții publice Donatori interni și externi	68 250	1 Program privind oportunități de extindere a afacerilor din mediul urban în mediul rural elaborat	150 de unități economice informate și sensibilizate privind oportunitățile de extindere a afacerilor
		3.5 Aplicare bune practici în dezvoltarea investițiilor locale	2019-2020	Primăria Ungheni 10 Primării din mediul rural 3 ONG-uri 2 Instituții publice Donatori interni și externi	107 250	3 Schimburi de experiență realizate între municipiul Ungheni, 10 UTA învecinate și 2 orașe înfrățite cu municipiul Ungheni, Dorohoi și Reghin/România	3 modele de bune practici replicate în municipiul Ungheni și 10 UTA învecinate
		3.6 Constituie asociații/ organizații pentru desfacerea produselor locale	2019-2020	Primăria Ungheni 10 Primării din mediul rural 3 ONG-uri 5 Unități economice Donatori interni și externi	29 250	2 Asociații constituite pentru promovarea produselor (inclusiv agricole) pe piața locală și regională/ internă și externă	105 Unități economice, beneficiare ale asociațiilor create

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

9. Mecanisme de finanțare

Acțiuni	Costul estimat, MDL	Sursele de finanțare				Lacune de finanțare	Remarci
		Bugetul local	Bugetele nivelurilor superioare	Business	Donatori		
1.1 Organizare campanii de informare privind dezvoltarea afacerilor bazate pe comercializarea produselor locale	39 000	11 700	19 500	0	7 800 CCI Ungheeni	0	
1.2 Organizare târg/expoziție de promovare a produselor locale	195 000	39 000	58 500	19 500	58 500 AIPA	19 500	
1.3 Elaborare plan de marketing privind strategiile de promovare a resurselor existente	97 500	11 700	19 500	0	58 500 USAID	7 800	
1.4 Creare portal e-business	50 700	11 700	19 500	0	0	19 500	
1.5 Construire centru/ pavilion expozițional	9 750 000	448 500	585 000	0	8 716 500 UE	0	
1.6 Amenajare locație de comercializare permanentă a produselor autohtone ecologice	487 500	97 500	97 500	0	292 500 USAID	0	
1.7 Amenajare piață agro - alimentară	5 850 000	487 500	682 500	0	4 680 000 UE	0	
1.8 Dezvoltare parteneriate europene pentru promovarea inovării și cunoștințelor IT	39 000	7 800	11 700	19 500	0	0	
1.9 Dezvoltare și modernizare infrastructură TIC la nivelul sectorului public și privat	780 000	156 000	0	117 000	468 000 UE	39 000	
1.10 Formare clustere în domeniul construcții	29 250	7 800	0	21 450	0	0	
1.11 Modernizare sistem de bugetare pe programe/ performanțe	87 750	87 750	0	0	0	0	
1.12 Elaborare plan de investiții capitale	195 000	19 500	0	0	175 500 USAID	0	
2.1 Actualizare și elaborare sisteme de planificare	117 000	23 400	0	0	93 600	0	
2.2 Creare de noi microîntreprinderi	975 000	0	0	195 000	780 000 UE	0	
2.3 Aplicare sistem de taxe stimulatив pentru înființarea IMM-urilor	312 000	156 000	156 000	0	0	0	
2.4 Dezvoltare servicii specializate de suport în afaceri	487 500	48 750	48 750	0	390 000 UE	0	
2.5 Elaborare ghid al investitorului	195 000	39 000	39 000	0	117 000 USAID	0	

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

2.6 Creare parteneriate pentru prestarea serviciilor de formare profesională	31 200	11 700	19 500	0	0	0	
2.7 Înființare centru pentru reinserția socio-profesională a șomerilor	975 000	195 000	195 000		585 000 <i>UE</i>	0	
3.1 Conectare localități rurale adiacente la rețelele publice edilitare	195 000	0	19 500	0	175 500 <i>Fondul Regional de Dezvoltare</i>	0	
3.2 Implementare proiecte comune privind managementul serviciilor publice	2 925 000	295 500	292 500		2 340 000 <i>UE</i>	0	
3.3 Elaborare proiecte investiționale de cooperare intercomunitară	58 500	11 700	17 550	0	29 250 <i>USAID</i>	0	
3.4 Promovare oportunități de extindere a afacerilor din mediul urban în mediul rural	68 250	14 625	19 500	0	34 125 <i>USAID</i>	0	
3.5 Aplicare bune practici în dezvoltarea investițiilor locale	107 250	19 500	19 500	29 250	39 000 <i>Ambasada României</i>	0	
3.6 Constituire asociații/ organizații pentru desfacerea produselor locale	29 250	7 800	0	21 450	0	0	

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

ANEXE:

10.1 Indicatorii și mecanismele de monitorizare

Activitatea / Ideea de proiect	Durata (start/finiș)	Rezultatele așteptate luna 1-6 (2019)	Rezultatele așteptate luna 7-12 (2019)	Rezultatele așteptate luna 13-18 (2020)	Rezultatele așteptate luna 19-24 (2020)
1.1 Organizare campanii de informare privind dezvoltarea afacerilor bazate pe comercializarea produselor locale	01.2019 – 06.2020	Elaborare și expediere scrisoare de cofinanțare către CCI Ungheeni	1 Campanie de informare desfășurată 75 Potențiali antreprenori informați și încurajați să-și deschidă propriile afaceri	Elaborare și expediere scrisoare de cofinanțare către CCI Ungheeni	1 Campanie de informare desfășurată 75 Potențiali antreprenori informați și încurajați să-și deschidă propriile afaceri
1.2 Organizare târg/expoziție de promovare a produselor locale	01.2020 - 11.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/UE	Obținere finanțare și organizare târg/expoziție de promovare a produselor locale	1 Târg/expoziție de promovare a produselor locale realizat	7 Produse de meșteșugărit și 11 produse alimentare ecologice lansate pe piață
1.3 Elaborare plan de marketing privind strategiile de promovare a resurselor existente	01.2019-02.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/UE	Obținere finanțare și elaborare participativă a Planului de marketing	1 Plan de marketing elaborat	275 Unități economice beneficiare ale planului de marketing diseminat
1.4 Creare portal e-business	07.2019-12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donatori	1 bază de date creată	1 Portal e- business și 1 Bază de date create despre unitățile economice locale	475 Unități economice locale promovate pe plan național și internațional
1.5 Construire centru/pavilion expozițional	01.2019 – 12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/UE	Obținere finanțare și elaborare proiect tehnic de construire a centrului/pavilionului expozițional	1 Centru/pavilion construit pentru organizare de târguri/ expoziții de promovare a produselor locale	65 Unități economice participante la târgul-expoziție de inaugurare a pavilionului
1.6 Amenajare locație de comercializare permanentă a produselor autohtone ecologice	07.2019-06.2019	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donatori	Obținere finanțare și elaborare proiect tehnic	1 Locație de comercializare amenajată în Cartierul Dănuțeni	15 locuri de muncă create
1.7 Amenajare piață agro – alimentară	01.2019 - 06.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donatori	Obținere finanțare și elaborare proiect tehnic	1 Piață agro – alimentară amenajată în Cartierul Tineretului	45 locuri de muncă create 11 produse autohtone ecologice oferite consumatorilor (legume, fructe, lactate etc.)

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

1.8 Dezvoltare parteneriate europene pentru promovarea inovării și cunoștințelor IT	01.2019 - 06.2020	1 Draft de Acord de parteneriat elaborate și agreat	1 Acord de parteneriat semnat	1 Acord de parteneriat semnat cu instituții interesate din orașul înfrățit București Sector 5 și Cluj-Napoca, România	4 Instituții publice 5 Unități economice implicate în promovarea inovării și cunoștințelor IT
1.9 Dezvoltare și modernizare infrastructură TIC la nivelul sectorului public și privat	06.2019 - 06.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donatori/USAID	Achiziționate computere și programe pentru Palatul de cultură, Centrul Cultural Multifuncțional, 7 Unități economice Infrastructură TIC dezvoltată în sectorul public și privat	Achiziționate computere și programe pentru 6 Grădinițe de copii,	8 Unități economice Infrastructură TIC dezvoltată în sectorul public și privat
1.10 Formare clustere în domeniul construcții	07.2019 - 06.2020	Elaborare concept și regulament cluster	Motivare agenți economici pentru a deveni membri ai clusterului	1 Cluster creat în domeniul construcții cu tradiții și perspective de creștere a pieței	11 Agenți economici membri activi ai clusterului creat în domeniul construcții
1.11 Modernizare sistem de bugetare pe programe	01.2019 - 12.2020	1 Sistem modernizat de bugetare pe programe /performanțe implementat la nivelul instituțiilor publice locale	15 Instituții publice implicate în sistemul modernizat de bugetare pe programe	1 Sistem modernizat de bugetare pe programe /performanțe funcțional la nivelul instituțiilor publice locale	15 Instituții publice implicate în implementarea sistemului modernizat de bugetare pe programe
1.12 Elaborare program de investiții capitale	01.2019 - 12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/USAID	1 Program de investiții capitale elaborat	1 Program de investiții capitale elaborat pe cel puțin 7 ani în vederea finanțării obiectivelor prioritare ale comunității	15 Instituții publice 25 Unități economice cuprinse în programul de investiții capitale
2.1 Actualizare și elaborare sisteme de planificare	01.2019 - 12.2020	1 Plan Urbanistic General actualizat	15 Instituții publice 45 Unități economice consultă și utilizează PUG actualizat	1 Plan Urbanistic zonal elaborat	11 Instituții publice 65 Unități economice consultă și utilizează PUG și PUZ
2.2 Creare de noi microîntreprinderi	01.2019 - 12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/UE	1 Program elaborat privind dezvoltarea microîntreprinderilor noi decâtre tineri, inclusiv femei	5 Microîntreprinderi create de întreprinzători tineri	5 Microîntreprinderi create de întreprinzători tineri
2.3 Aplicare sistem de taxe stimulatv pentru înființarea IMM-urilor	07.2019 - 12.20-20	1 Sistem de taxe stimulatv dezvoltat	1 Sistem de taxe stimulatv pentru înființarea IMM-urilor stabil	1 Sistem de taxestimulatv pentru înființarea IMM-urilor aplicat	25 Întreprinderi mici și mijlocii beneficiare ale sistemului de taxe stimulatv creat

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

2.4 Dezvoltare servicii specializate de suport în afaceri	07.2019 - 12.2020	Tipuri noi de servicii specializate identificate	Tipuri noi de servicii specializate dezvoltate pentru întreprinzători consacrați și start-up-uri	2 Tipuri noi de servicii specializate dezvoltate	65 întreprinzători pe diverse domenii de activitate beneficiare ale noilor servicii specializate
2.5 Elaborare ghid al investitorului	07.2019 - 12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/UE	Elaborare concept și structură ghid	1 Ghid al investitorului elaborat	275 Unități economice utilizatoare ale Ghidului investitorului elaborat
2.6 Creare parteneriate pentru prestarea serviciilor de formare profesională	07.2019 - 12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donatori	Elaborare și expediere scrisori de intenție privind crearea parteneriatelor	4 Acorduri de parteneriat pentru prestarea serviciilor de formare profesională elaborate	4 Instituții de învățământ 3 Instituții publice 12 Unități economice partenerie fac schimb de experiență privind prestarea serviciilor de ocupare a forței de muncă
2.7 Înființare centru pentru reinserția socio-profesională a șomerilor	01.2019-12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/UE	Elaborare documentație	1 Centru creat pentru reinserția socio-profesională a șomerilor	500 de șomeri instruiți și/sau reprofilați anual
3.1 Conectare localități rurale adiacente la rețelele publice edilitare	06.2019-12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/Fondul Regional de mediu	1 Plan de conectare a localităților rurale adiacente la rețelele publice edilitare urbane elaborat	1 Plan de conectare a localităților rurale adiacente la rețelele publice edilitare urbane elaborat	10 Localități rurale adiacente planificate spre conectare la rețeaua de apă și canalizare și sistemul integrat de colectare a deșeurilor în anii 2020-2023
3.2 Implementare proiecte comune privind managementul serviciilor publice	01.2019 - 12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/UE	3 Proiecte integrate privind managementul serviciilor publice implementate de Primăria Ungheeni și 10 Primării din mediul rural	3 Proiecte integrate privind managementul serviciilor publice implementate de Primăria Ungheeni și 10 Primării din mediul rural	89 000 cetățeni beneficiari ai serviciilor publice îmbunătățite în localitățile lor învecinate cu municipiul Ungheeni
3.3 Elaborare proiecte investiționale de cooperare intercomunitară	07. 2019-12.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/USAID	Implementare proiecte investiționale	4 Proiecte investiționale de cooperare intercomunitară cu 8 UAT-uri din vecinătate elaborate și aplicate pentru dezvoltarea durabilă a zonei	89 000 cetățeni beneficiari ai proiectelor investiționale comune
3.4 Promovare oportunități de extindere a afacerilor din mediul urban în mediul rural	01.2019-06.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/UE	Implementare proiecte	1 Program privind oportunitățile de extindere a afacerilor din mediul urban în mediul rural elaborat	150 de unități economice informate și sensibilizate privind oportunitățile de extindere a afacerilor în mediul rural

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

3.5 Aplicare bunepractici în dezvoltarea investițiilor locale	01.2019-10.2020	Elaborare și aplicare cerere de finanțare la donator/Ambasada României	1 Schimb de experiență realizat între municipiul Ungheeni, 5 UTA învecinate și municipiul Reghin /România	2 Schimburi de experiență realizate între municipiul Ungheeni, 5 UTA învecinate și municipiul Dorohoi /România	3 Modele debuneprectici replicate din municipiile Reghin și Dorohoi /România în municipiul Ungheeni și 10 UTA învecinate
3.6 Constituie organizații/ asociații pentru desfacerea produselor locale	07.2019-06.2020	Asistență pentru constituirea asociațiilor	1 Asociație constituită pentru facilitarea desfacerii produselor pe piața locală și regională/ internă și externă 25 Unități economice, membre și beneficiare ai asociației nou create	1 Asociație constituită pentru facilitarea desfacerii produselor agricole pe piața locală și regională/ internă și externă 80 Unități economice, membre și beneficiare ai asociației nou create	105 Unități economice, membre și beneficiare ale asociațiilor nou create

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

10.2 Evaluarea cooperării locale

Denumirea și/sau funcția (domeniul/tema pentru care funcționează)	Instituțiile/Personale implicate	Realizările (de asemenea, indicați cum funcționează - de exemplu, „planuri”, implementează proiecte, prestează servicii, este permanent sau ad hoc/ocazional	Evaluare: util sau nu
Grupuri de lucru/Comitete Consultative	Autorități publice locale Comunitatea oamenilor de afaceri ONG-uri locale	Sunt instituite ocazional în cadrul proiectelor.	Util
Întâlniri cu reprezentanții sectorului privat și asociativ	Autorități publice locale Comunitatea oamenilor de afaceri ONG-uri locale	Sunt instituite ocazional în cadrul inițiativelor locale, proiectelor.	Util
Acord de cooperare/parteneriat	Autorități publice locale Comunitatea oamenilor de afaceri ONG-uri locale	Sunt semnate în cadrul inițiativelor locale, proiectelor și prevăd angajamente și responsabilități pentru fiecare parte.	Util
Memorandum de înțelegere	Autorități publice locale Comunitatea oamenilor de afaceri ONG-uri locale	Este semnat în cadrul proiectelor și prevăd angajamente și responsabilități pentru fiecare parte pentru perioada de implementare a proiectelor.	Util
Consultare prin corespondență/online	Autorități publice locale Comunitatea oamenilor de afaceri ONG-uri locale	Expedierea chestionarelor, a solicitărilor pentru a afla opinia partenerilor locali de dezvoltare (ad hoc). Desfășurarea sondajelor online (la necesitate).	Util
Organizare expoziții/târguri	Autorități publice locale Comunitatea oamenilor de afaceri ONG-uri locale	Sunt invitați să participe partenerii locali de dezvoltare, în dependență de tematica evenimentelor.	Util
Colaborare în cadrul proiectelor	Autorități publice locale Comunitatea oamenilor de afaceri ONG-uri locale	Este instituționalizată colaborarea cu sectorul privat și asociativ prin acorduri de colaborare/parteneriat (permanent).	Util

**PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020**

10.3 Decizia de aderare la Inițiativa PCE

Decizia Consiliului Municipal Ungheni nr.6/25 din 20.10.2017 „Cu privire la aderarea municipiului Ungheni la inițiativa Primării pentru Creștere Economică”

 Republica Moldova
Consiliul Municipal Ungheni

1006, str. Nașională 7, etaj. Ungheni, Republica Moldova, tel. (373) 2.24.37, fax. (373) 2.21.81, primaria_ungheni@yandex.com

**DECIZIE nr. 6/25
din 20.10.2017**

**Cu privire la aderarea municipiului Ungheni
la inițiativa Primării pentru Creștere Economică (PCE)**

În temeiul art.14 alin. (2) lit. j) din Legea nr. 436 - XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală;
În scopul consolidării capacității municipiului Ungheni pentru a deveni campion al creșterii economice locale;
Având în vedere că inițiativa PCE sprijină autoritățile publice locale din țările Parteneriatului Estic să devină facilitatori activi ai creșterii economice și creșterii locurilor de muncă în regiune prin intermediul dezvoltării capacităților și abilităților tehnice ale acestora și parteneriatului cu sectorul privat și societatea civilă;
Consiliul Municipal Ungheni

DECIDE:

1. Se acceptă ca Municipiul Ungheni să devină membru al inițiativei *Primării pentru Creștere Economică (PCE)*.
2. Se împuternicește Primarul municipiului Ungheni, Alexandru Ambros, să semneze declarația de membru al inițiativei *Primării pentru Creștere Economică*.
3. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în seama dlui Alexandru Ambros, primarul municipiului Ungheni.

Președintele ședinței **Maria BURUIANĂ**

**Secretarul
Consiliului Municipal** **Tudor GAVRILJUC**

PLAN DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ
A MUNICIPIULUI UNGHENI PENTRU ANII 2019 - 2020

10.4 Dispoziția de constituire a Grupului de lucru

Republica Moldova
Primăria municipiului Ungheni

3004, str. Republicii 7, m.n. Ungheni, Republica Moldova, tel. (373) 2 24 37, fax (373) 2 31 81

DISPOZIȚIE nr. 275-02/1-07
din 22.12.2017

**Cu privire la instituirea Grupului de Lucru (GL)
pentru elaborarea Planului de dezvoltare
economică locală a municipiului Ungheni**

În temeiul art.14 alin.(2) lit.) din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală,
În scopul consolidării capacității autorităților publice locale pentru creșterea economică locală și participării în cadrul inițiativei Uniunii Europene „Primării pentru Creștere Economică”;
Întru executarea Deciziei nr.6/25 din 20.10.2017 „Cu privire la aderarea municipiului Ungheni la inițiativa Primării pentru Creștere Economică” și elaborarea Planului de dezvoltare economică locală a municipiului Ungheni,

DISPUN:

- Se instituie Grupul de Lucru (GL) pentru elaborarea *Planului de dezvoltare economică locală a municipiului Ungheni* în următoarea componență:
 - Alexandru Ambros, Primarul municipiului Ungheni
 - Eduard Bălan, Viceprimarul municipiului Ungheni
 - Svetlana Ciobanu, director executiv Centrul Regional de Dezvoltare Durabilă
 - Natalia Iepuraș, administrator principal Zona Economică Liberă „Ungheni – Business”
 - Serghei Cladco, director Camera de Comerț și Industrie, filiala Ungheni
 - Ludmila Ursatiev, șef Secția economie și reforme, Consiliul Raional Ungheni
 - Liliana Tincu, specialist pe probleme investiționale
 - Ion Poia, președinte Asociația „Unghenienii de Pretutindeni”
 - Îna Olsarciuc, specialist relații cu publicul.
- Grupul de Lucru va participa activ la:
 - elaborarea Planului de dezvoltare economică locală a municipiului Ungheni pentru perioada 2018 - 2020
 - consultarea, aprobarea, implementarea și monitorizarea Planului de dezvoltare economică locală a municipiului Ungheni pentru perioada 2018 – 2020.
- Grupul de Lucru se va convoca în ședințe ori de câte ori este necesar, dar cel puțin o dată în lună (pe parcursul anului 2018).
- Controlul asupra executării prezentei dispoziții mi-l asan.

Primarul municipiului Ungheni   **Alexandru AMBROS**